

JESÚS PURROY

Biòleg, consultor en biomedicina

Transferència *Quan Jesús Purroy va deixar de ser director científic del Parc Científic de Barcelona es va establir pel seu compte com a consultor d'emprenedoria en el camp de la biomedicina. Però sempre de cara a la societat, buscant-ne la complicitat*

“Veure un debat sobre homeopatia és com veure un Barça-Madrid”

MÒNICA L. FERRADO

Jesús Purroy (Barcelona, 1970) es defineix com a “activista” contra les pseudociències. No estalvia esforços per qüestionar qui intenta promocionar teràpies alternatives. Entre altres obres de divulgació, és autor del llibre *Homeopatia sense embuts*.

Com a biòleg, ¿com decideix fer front a les pseudociències?
Sempre he cregut necessari contribuir a fer que la ciència formi part de la cultura. Intento transferir aquest coneixement amb llibres i articles. Per poder tenir esperit crític cal entendre, comparar i analitzar. Cal que la gent entengui els mecanismes de la ciència i n'apliqui l'esperit a la salut i les pseudociències. Amb coneixements mínims ja n'hi hauria prou.

Als escèptics sovint se'ls atribueix ment tancada, no veure-hi més enllà dels canals de la ciència.
Fals. Jo treballo amb emprenedors, i es fan experiments amb coses molt inversemblants per veure si funcionen o no. La ciència no està tancada a noves idees, sempre que es provin. Per a mi el fracàs més estès i clamorós en aquest sentit és l'homeopatia.

Quines dades demostren que no funciona? Els debats són cruentos.
Quan en Samuel Hahnemann la va crear cap al 1800 ja es va demostrar que no funcionava. Totes les proves que s'havien de fer ja s'han fet. La paraula clau és descartar, i l'homeopatia s'ha descartat. La ciència és l'única activitat humana que descarta, i no s'ha volgut aplicar aquest concepte a aquesta i altres pseudociències, que han tret partit de les excepcions, fins al punt que ja és qüestió de creences arrelades. Per fer el canvi cal un procés intern i en un debat és difícil convèncer qui hi creu. Veure un debat sobre l'homeopatia és com veure un Barça-Madrid.

Què en pensa de la medicina xinesa?
Utilitza minerals i plantes amb propietats. De fet, la recerca ha trobat compostos actius a la natura que es fan servir de fa temps en camps molt diferents, com el taxol en el tractament del càncer. I una infusió et pot fer passar alguns mals de panxa. En definitiva, és química, i l'etnobotànica forma part de moltes tradicions culturals. Hi ha una part de la medicina xinesa que té sentit, és un terreny a explorar. Però també està envoltada de pensament màgic: es creu que una banya de rinoceront pot servir per tractar la impotència.

La medicina xinesa també utilitza l'acupuntura. Hi creu?
No s'ha pogut demostrar. S'han fet estudis amb aplicació d'agulles retràctils (la punxa es tira enrere i no es clava) i d'agulles de veritat, i no hi havia diferències. Cal no perdre de vista que totes les intervencions, fins i tot les de la medicina convencional, tenen un efecte placebo.

Doncs si el placebo funciona, benvingut, no?
És un efecte conegut i molt interessant en medicina, però els científics encara no entenen ben bé com funciona. El problema és ètic. ¿Li dius al pacient que li administres placebo? Ell té dret a saber. ¿I com decideix el metge a quin pacient li dona placebo? Ah! I també hi ha els diners. Aquests negocis en mouen molts. Què hauríem de fer, crear un genèric que es digués placebo? Falten guies.

¿I si la medicina convencional aplequés més la psicologia i tingués una visió més global?
És cert que la manca de temps no ho posa fàcil, però hi ha molts bons metges. Jo no critico els pacients que no tenen solucions i en busquen fora de la ciència. El que no em sembla bé són els que se n'aprofiten. La medicina és fal·lible, no té solucions per a tot, i això cal tenir-ho present.

Vostè ha exposat la manca de titulació en les medicines alternatives.
Sí. Què és un psiconeuroimmunòleg? L'apropiació d'especialitats mèdiques per justificar pràctiques pseudocientífiques és il·legítima, els col·legis de metges haurien d'actuar. No se li permet fundar una aerolínia a algú que no té els coneixements i la titulació pertinents. Per què es permet aquest intrusisme? Els metges se la juguen quan fan un diagnòstic, i si aquestes teràpies no funcionen no se'ls demana responsabilitats.

La quiropràxia també és polèmica...
És molt perillosa. Diu que els bloquejos a la columna són l'origen de moltes malalties, i això entra en les creences, perquè no s'ha demostrat. El problema és que manipulen tota la columna, les cervicals... i poden fer lesions (i se n'han fet) molt grosses. Un fisioterapeuta estudia una carrera per poder actuar al cos, en coneix cada part, què es pot fer i què no.

Com va passar vostè d'investigador a emprenedor?
Vaig investigar molts anys en teràpia gènica, aquí i a fora. Però vaig voler sortir del laboratori per impaciència, volia contribuir a fer que l'impacte de la recerca fos més ràpid. Al Parc Científic vaig aprendre molt sobre gestió i emprenedoria, calia tocar totes les teclades per posar en contacte investigadors, empreses, inversors...

Aquesta transferència costa.
És un problema de maduració de l'ecosistema. Es comencen a trobar, però hi ha molt camí i cal prioritzar. No tot el que és recerca es pot patentar, ni tot interessa a la indústria. El desenvolupament del producte és la pedra angular... i l'assignatura pendent. Amb uns quants milers d'euros es podria fer, i captar la indústria, però és on falta més finançament. I és necessari per aleshores sortir al mercat i aconseguir diners de debò. ■

Jesús Purroy va canviar laboratori per emprenedoria per mirar d'aconseguir que l'impacte de la recerca fos més ràpid. FRANCESC MELCION

“Cal que la gent entengui els mecanismes de la ciència i els apliqui a la salut i a les pseudociències”

“Jo no critico el pacient que no troba solucions i en busca fora de la ciència, sinó els que se n'aprofiten”